www.PapaCambridge.com

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
General Certificate of Education Advanced Level

MARATHI **9688/04**

Paper 4 Texts **October/November 2007**

2 hours 30 minutes

Additional Materials: Answer Booklet/Paper

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

If you have been given an Answer Booklet, follow the instructions on the front cover of the Booklet.
Write your Centre number, candidate number and name on all the work you hand in.
Write in dark blue or black pen.
Do not use staples, paper clips, highlighters, glue or correction fluid.

Answer any **three** questions, each on a different text. You must choose one question from Section 1, one from Section 2 and one other.
Write your answers in **Marathi** on the separate Answer Paper provided.
Dictionaries are **not** permitted.
You should write between 500 and 600 words for each answer.
You may take unannotated set texts into the examination.
You are advised to divide your time equally between your answers.

At the end of the examination, fasten all your work securely together.
All questions in this paper carry equal marks.

सर्व प्रथम खालील सूचना वाचा.

तुम्हाला उत्तरपुस्तिका दिली असल्यास तिच्या मुखपृष्ठावरील सूचनांचे पालन करा.
उत्तरपुस्तिका व पूरक उत्तरपृष्ठांवर तुमचा परीक्षा केंद्र क्रमांक, अनुक्रमांक (रोल नंबर) व तुमचे नाव लिहा.
गडद निळ्या अथवा काळ्या शाईच्या लेखणीने लिहावे.
टाचणी अथवा टाचण्याची कोणतीही अन्य साधने, वाक्यांना अधोरेखित करण्यासाठी रंगीत लेखणीचा वापर ,
डिंक किंवा चूक मजकूर खोडण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या शाईचा वापर करू नये.

कोणतेही **तीन** प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्न हा वेगवेगळ्या पाठ्यपुस्तकांवर आधारीत असावा. विभाग 1 मधून एक प्रश्न, विभाग 2 मधून एक प्रश्न व उरलेला एक प्रश्न कोणत्याही विभागातून सोडवा.
उत्तर लिहिण्यासाठी देण्यात आलेल्या वेगळ्या पृष्ठांवर प्रश्नांची उत्तरे **मराठीत** लिहा.
शब्दकोषांचा उपयोग करण्यास मनाई आहे.
प्रत्येक उत्तर 500 ते 600 शब्दांच्या मर्यादित असावे.
केवळ प्रस्तावना, संदर्भ, टीपा वा अर्थाचे स्पष्टीकरण असलेले पाठ्यपुस्तक परीक्षेत उपयोगासाठी नेता येईल.
सर्व उत्तरांना समान वेळ द्यावा.

परीक्षेच्या शेवटी उत्तरांची सर्व पृष्ठे व्यवस्थित बांधावीत.
सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

This document consists of **5** printed pages and **3** blank pages.

SP (SLM/TL) T24078/3
© UCLES 2007

UNIVERSITY *of* CAMBRIDGE
International Examinations

www.PapaCambridge.com

विभाग - 1

1 संत ज्ञानेश्वर - सार्थ ज्ञानेश्वरी - अध्याय 2 रा

(ओवी क्रमांक ७९ ते ८४)

आतां तो उदार कैसा वर्षेल । तेणें अर्जुनाचळु निवेल ।
मग नवी विरूढी फुटेल । उन्मेषांची ॥
ते कथा आईका । मनाचिया आराणुका ।
ज्ञानदेवो म्हणे देखा । निवृत्तिदासु ॥
ऐसे संजयो असे सांगतु । म्हणे राया तो पार्थु ।
पुनरपि शोकाकुळितु । काय बोले ॥
आईके सखेदुबोले श्रीकृष्णातें । आतां नाळवावें तुम्ही मातें ।
मी सर्वथा न झुंजें । भरंवसेनी ॥
ऐसे येकि हेळां बोलिला । मग मौन धरूनि ठेला ।
तेथे श्रीकृष्णा विस्मो पातला । देखोनि तयातें ॥
मग आपुला चित्तीं म्हणे । एथ हें कायी आदरिलें येणें ।
अर्जुन सर्वथा कांही नेणे । काय कीजे ॥

(अ) (i) अर्जुनाचा युध्द न करण्याचा निर्धार ऐकून श्रीकृष्णाने सुरूवातीला त्याला कोणता व्यावहारिक उपदेश केला?

(ii) अर्जुन मोहाने ग्रस्त झालेला पाहताच श्रीकृष्णाने त्यानंतर कोणता आध्यात्मिक उपदेश केला? [25]

अथवा

(ब) अर्जुनाचा युक्तीवाद तुमच्या शब्दात विस्ताराने लिहा. [25]

www.PapaCambridge.com

2 **संत तुकाराम - सार्थ श्री तुकारामाची गाथा.**

(अभंग क्रमांक २३१८, २३१९ व २३२०)

अवघा भार वाटे देवा । संतसेवा न करितां ॥
कसोटी हे असे हातीं । सत्य भूतीं भगवंत ॥
चुकलोंसा दिसे पंथ । गेले संत तो ऐसा ॥
तुका म्हणे सोंग वायां । कारण या अनुभवें ॥

आता आम्ही कृपावंत । साधु संत जिवलग ॥
गोमटें तें करा माझें । भार ओझें तुम्हांसी ॥
वंचिलें तें तयांपाशी । नाहीं यासी वेगळें ॥
तुका म्हणे सोडिल्या गाठी । दिली मिठी पायांसी ॥

सुख वाटे परी वर्म । धर्माधर्म न कळे ॥
गायें नाचें एवढें जाणें । विठ्ठल म्हणें निर्लज्ज ॥
अवघे माझें हेंचि धन । साधनही सकळ ॥
तुका म्हणे पांया पडें । तुमच्या कोडें संतांच्या ॥

(अ) **(i)** संतसेवा न करता इतर केलेले कर्म देवालाही ओझे वाटते असे संत तुकाराम का म्हणतात ?

(ii) विठ्ठल भक्ती हीच आयुष्याचे धन व सुख आहे असे संत तुकारामाला का वाटते? [25]

अथवा

(ब) तुम्ही अभ्यासिलेल्या अभंगांच्या आधारे तुकारामाच्या मनस्थितीवर प्रकाश टाका. [25]

www.PapaCambridge.com

3 **गोविंदाग्रज - फणसाचे पान - कविता - दिव्य प्रेमाची जाति**

सौंदर्याच्या ज्या श्रेणी
ती देवाघरची लेणी
जिवास होता जाणीव
देहाची सांडी शीव
उदास वृत्तीचा प्रसर
स्वार्थाचा पाडी विसर
सौंदर्याने
ऐश्वर्याने
रंगुनि जाणे
दिव्य जीवने ती लोकी
तच्चिंतनी तदालोकी
प्रेम विषय अपरंपार
सूक्ष्म-रूप, भव्याकार
निरभिलाष तन्मयता ती
दिव्य प्रेमाची जाती.

(अ) **(i)** 'सौंदर्याच्या ज्या श्रेणी, ती देवाघरची लेणी' या ओळीतून कवीने कोणता भाव प्रगट केला?

(ii) वरील कवितेतून प्रेमाबद्दल दिव्य भावना कवीने कोणकोणत्या उदाहरणांतून व्यक्त केली ते सांगा.

(iii) वरील कवितेचा आशय स्पष्ट करा. [25]

अथवा

(ब) महाराष्ट्रगीत ही कविता महाराष्ट्राविषयीच्या प्रेमभावनेने कशी ओथंबलेली आहे ते विशद करा. [25]

www.PapaCambridge.com

विभाग - 2

4 **अशोक पाटोळे - नाटक - आई रिटायर होतेय.**

(अ) आई रिटायर होण्याचा निर्णय का घेतला ? चर्चा करा. [25]

अथवा

(ब) "आई रिटायर होतेय" या नाटकाचा विषय कोणता ते सांगून त्याची मांडणी नाटककाराने कोणकोणत्या प्रसंगातून केली ते विशद करा. [25]

5 **आशा बगे - कथासंग्रह - मारवा.**

(अ) "वाळवंट" कथेतील नायिका देवरस आणि कालिंदी पंडित यांच्यातील परस्पर संबंधावर प्रकाश टाका. [25]

अथवा

(ब) "बेइमान" कथेचा थोडक्यात सारांश सांगून माधवीच्या मनोवस्थेवर प्रकाश टाका. [25]

6 **गो. नि. दांडेकर - कादंबरी - पडघवली**

(अ) "पडघवली" कादंबरीचा नायक कोण ते सांून त्याचे स्वभावचित्र रेखाटा. [25]

अथवा

(ब) "पडघवली" कादंबरीतून औद्योगिकरणामुळे खेड्यात घडून आलेल्या समाजपरिवर्तनाचे चित्रण कसे आले आहे ? विस्ताराने लिहा. [25]

BLANK PAGE

www.PapaCambridge.com

BLANK PAGE

www.PapaCambridge.com

BLANK PAGE

www.PapaCambridge.com

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

University of Cambridge International Examinations is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of